

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 180/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., zastúpeného obchodnou spoločnosťou PATENT IURIST s. r. o., Dostojevského rad 5, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Ing. Vladimíra Neuschla, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 To 45/2012 z 13. novembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 38/2013 z 9. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2014 doručená sťažnosť M. B., (ďalej len „sťažovateľ“) zastúpeného obchodnou spoločnosťou PATENT IURIST s. r. o., Dostojevského rad 5, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Ing. Vladimíra Neuschla, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením

Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 To 45/2012 z 13. novembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 38/2013 z 9. októbra 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na Okresnom súde Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) bola proti sťažovateľovi podaná obžaloba pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorá bola evidovaná pod sp. zn. 2 T 82/2011.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 82/2011-257 zo 16. januára 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu zo 16. januára 2012“) bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo bol odsúdený podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 353 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) na trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu uložený trest bol podmiennečne odložený a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu bola určená skúšobná doba štyroch rokov. Okresný súd podľa § 61 ods. 1 a 2 Trestného zákona sťažovateľovi zároveň uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokolvek druhu na 4 roky.

Krajský súd v predmetnej veci rozhodol o sťažovateľovom odvolaní proti rozsudku okresného súdu zo 16. januára 2012 uznesením sp. zn. 5 To 45/2012 z 13. novembra 2012 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 13. novembra 2012“) tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu z 13. novembra 2012 podal dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku, o ktorom najvyšší súd rozhodol uznesením č. k. 1 Tdo 38/2013-300 z 9. októbra 2013 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu z 9. októbra 2013“) tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol. Uznesenie najvyššieho súdu z 9. októbra 2013 bolo sťažovateľovi doručené 5. februára 2014.

Podľa sťažovateľa v predmetnom konaní bolo podstatným posúdenie otázky, „či sťažovateľ pri vedení vozidla - traktor zn. Zetor 5718, dna 4. 8. 2012 na ceste II. triedy 510 v km 18;0 v smere do obce N. časť E. na obec J. v okrese Dunajská Streda v čase o 8.50 hod zavínil dopravnú nehodu, pri ktorej boli poškodenému spôsobené zranenia, opísané v skutkovej vete prvostupňového rozsudku a či toto jeho konanie vykazuje znaky niektorej zo skutkových podstát trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona“.

Sťažovateľ bol okresným súdom uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 159 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona a naplnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty uvedeného trestného činu tento súd odôvodnil tým, že sťažovateľ tento čin v zmysle § 138 písm. h) Trestného zákona spôsobil závažnejším spôsobom konania, pretože porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu mu zo zamestnania, postavenia alebo funkcie alebo dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona.

Okresný súd a krajský súd v predmetnej veci svoj záver o vine sťažovateľa zo spáchania trestného činu a zodpovednosti za jeho následky podľa sťažovateľa založili predovšetkým na tvrdeniach svedka-znalca z odboru cestnej dopravy (ďalej len „súdny znalec“) o zlej technike a spôsobe jazdy sťažovateľa uvedených počas jeho výsluchu na hlavnom pojednávaní 16. januára 2012, ako aj v znaleckom posudku č. 104/2008 z 10. novembra 2008 a jeho doplnení č. 27/2010 z 24. mája 2010. Zvyšná časť odôvodnenia okresného súdu vzťahujúca sa na proces dokazovania spočívala podľa sťažovateľa v podstate len v rekapitulácii svedeckých výpovedí svedkov O. B., F. B., A. J. a I. P.

Podľa sťažovateľa rozsudok okresného súdu zo 16. januára 2012 a uznesenie krajského súdu z 13. novembra 2012 s ohľadom na ich obsah a konštrukciu „(i) nie sú náležitým spôsobom a riadne odôvodnené, (ii) sú založené na odkazoch na všeobecné pojmy a citované zákonné ustanovenia a (iii) nedávajú logické odpovede na základné otázky predmetného konania“, v dôsledku čoho nespĺňajú kritériá kladené na odôvodnenie súdnych rozhodnutí v právnom štáte, a preto zasahujú do sťažovateľovho práva na spravodlivý súdny proces.

Sťažovateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci sa podľa neho nevysporiadali dostatočne s otázkami podstatnými pre rozhodnutie. V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol, že vo vzťahu k druhu a výške trestu odôvodnenie okresného súdu a krajského súdu v ich rozhodnutiach (rozsudok okresného súdu zo 16. januára 2012 a uznesenie krajského súdu z 13. novembra 2012) podľa neho absentuje, ako aj na skutočnosť, že neboli dostatočne vyhodnotené dôkazy svedčiace v jeho prospech.

Krajský súd k otázke druhu a výšky trestu v rámci svojho uznesenia z 13. novembra 2012 uviedol: „... súd prvého stupňa rozhodol správne aj pokiaľ ide o druh a výmeru uloženého trestu. Správne zohľadnil všetky okolnosti rozhodujúce pri určení trestu, najmä osobu a následok konania obžalovaného. Na obžalovaného sa hľadá akoby doteraz nebol súdom trestaný. Následok jeho konania bol veľmi závažný vzhľadom na ťažké zranenia, ktoré utrpel poškodený. Odvolací súd je preto rovnakého názoru ako prvostupňový súd že účel trestu splní aj podmienený trest odňatia slobody, takže na obžalovaného netreba pôsobiť výkonom trestu...“ V nadväznosti na uvedené sťažovateľ poukázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu zo 16. januára 2012 vzťahujúce sa na otázku trestu, ktorý mu bol uložený, a na jeho výšku „... pri určení druhu trestu a jeho výmere súd prihliadal najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, na osobu páchatel'a, jeho pomer a možnosti jeho nápravy a dospel k záveru, že na prevýchovu obžalovaného je možné dostatočne účinne vplývať čo i len uložením prevýchovného trestu na slobode, preto mu za spáchanú trestnú činnosť uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, výkon ktorého trestu však mu podmienenčne uložil na primeranú skúšobnú dobu v trvaní 4 roky. Obžalovanému okrem toho uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu taktiež na 4 roky.“. Z tejto argumentácie je podľa sťažovateľa zrejmé, že odôvodnenia okresného súdu a krajského súdu týkajúce sa druhu trestu a jeho výšky sú strohé a formalistické, založené na všeobecných pojmoch, bez ich bližšej špecifikácie zohľadňujúcej osobitosti a konkrétne špecifiká predmetu uvedeného konania a možno ich označiť za arbitrárne a nedostatočné.

Podľa sťažovateľa z obsahu rozsudku okresného súdu zo 16. januára 2012 a uznesenia krajského súdu z 13. novembra 2012 výslovne a jednoznačne nevyplýva ani konkrétna dôležitá zákonná povinnosť, ktorej porušenia sa mal v relevantný deň pri vedení motorového vozidla dopustiť, a obsahujú v tejto súvislosti len všeobecné konštatovanie, avšak bez akéhokoľvek čo i len odkazu na ustanovenie nejakého všeobecného záväzného právneho predpisu, hoci povinnosťou súdov zúčastnených na rozhodovaní v predmetnej veci bolo túto povinnosť označiť aj odkazom na konkrétne ustanovenie zákona.

Súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci poukázali aj na „*spôsob konania*“, avšak bez bližšieho odôvodnenia jednotlivých skutočností rozhodujúcich pre jeho zdôvodnenie, napriek tomu, že v sťažovateľovom prípade bola aplikovaná na klasifikovanie jeho konania ako trestného činu kvalifikovaná skutková podstata spojená s inou sadzbou trestu odňatia slobody.

Z uznesenia krajského súdu z 13. novembra 2012 a rozsudku okresného súdu zo 16. januára 2012 je zrejmé, že konajúce súdy opätovne nezdôvodnili, akými myšlienkovými úvahami sa riadili pri hodnotení dôkazov, ktoré okolnosti boli pre nich rozhodujúce a ako sa zároveň vysporiadali s dôkazmi svedčiacimi v prospech sťažovateľa. Krajský súd k otázke dokazovania v rámci svojho uznesenia z 13. novembra 2012 konštatoval, že „*okresný súd vykoná dokazovanie v dostatočnom rozsahu a vykonané dôkazy aj správne vyhodnotí*“.

Okresný súd v rozsudku zo 16. januára 2012 k otázke dokazovania najprv zrekapituloval výpovede sťažovateľa, poškodenej a jednotlivých svedkov, ako aj súdneho znalca, skonštatoval, že poškodený sedel v čase nehody na pohybujúcom sa motocykli, jeho konanie nebolo ovplyvnené alkoholom a „*vzhľadom na vykonané dokazovanie, poukazujúc aj na pripojený listinný dôkazný materiál... súd mal za preukázané, že obžalovaný M. B. inému spôsobil ťažkú ujmu na zdraví...*“. Podľa sťažovateľa z uvedeného vyplýva, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci svoju povinnosť odôvodniť proces dokazovania a predovšetkým otázky voľného hodnotenia dôkazov splnili opätovne pomerne stroho, formalisticky, zrekapitulujúc jednotlivé dôkazy a skonštatujúc určitý záver bez

prezentovania logických úvah a myšlienkových pochodov, ktorými sa riadili pri hodnotení dôkazov.

Súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci sa nezaoberali ani dôkazmi, ktoré svedčili v prospech samotného sťažovateľa, a nepredostreli dôvod, prečo na ne neprihliadali. V tejto súvislosti poukázal na čestné vyhlásenie I. P. z 5. augusta 2008, z ktorého podľa neho vyplývajú skutočnosti čiastočne odchylné od záverov vyjadrených v znaleckých posudkoch a vo výpovedi súdneho znalca. Z uvedeného je podľa sťažovateľa zrejmé, že rozsudok okresného súdu zo 16. januára 2012 a uznesenie krajského súdu z 13. novembra 2012 nie sú náležitým spôsobom odôvodnené ani v časti vzťahujúcej sa na proces dokazovania a z neho vyplývajúce skutočnosti.

Na základe uvedeného je sťažovateľ toho názoru, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci dôsledkom nedostatočného, strohého a vo vysokej miere formalistického odôvodnenia uznesenia krajského súdu z 13. novembra 2012 a rozsudku okresného súdu zo 16. januára 2012 porušili jeho právo na spravodlivý súdny proces, ktorý v sebe nesie aj požiadavku náležitého odôvodnenia rozhodnutia.

Uvedené nedostatky uznesenia krajského súdu z 13. novembra 2012 a rozsudku okresného súdu zo 16. januára 2012 neboli odstránené ani zo strany najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, hoci podľa sťažovateľa vykonať nápravu vytýkaných nedostatkov, a tým odstrániť ústavne nekonformný postup okresného súdu a krajského súdu bolo povinnosťou tohto súdu, a pretože tak najvyšší súd nepostupoval, svojím uznesením z 9. októbra 2013 porušil sťažovateľovo právo na spravodlivé súdne konanie. Najvyšší súd podľa sťažovateľa pri rozhodovaní o jeho dovolaní ústavne neakceptovateľným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Trestného poriadku a jeho právne názory vyjadrené v uznesení najvyššieho súdu z 9. októbra 2013 sú podľa jeho názoru z ústavného hľadiska neudržateľné. Sťažovateľ ním podané dovolanie odôvodnil dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku (porušením práva na obhajobu, nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo na nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Najvyšší súd podľa názoru postupoval zjavne formalisticky a uplatnil príliš reštriktívny výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku pri formulovaní svojho záveru, že v prípade sťažovateľa neboli dôvody na dovolanie splnené. Najvyšší súd akceptoval tak po stránke kvalitatívnej, ako aj po stránke kvantitatívnej spôsob a rozsah odôvodnenia záverov rozsudku okresného súdu zo 16. januára 2012 a uznesenia krajského súdu z 13. novembra 2012, keď vo svojom uznesení z 9. októbra 2013 uviedol, že *„k námietke obvineného že z odôvodnenia rozhodnutí nevyplýva, akými úvahami sa súdy spravovali pri hodnotení všetkých dôkazov, je nutné uviesť, že odvolací Krajský súd v Trnave, prevzal závery okresného súdu, ktoré sú vyčerpávajúce“*. Keďže uvedený záver najvyššieho súdu považuje sťažovateľ za neprijateľný s ohľadom na už uvedené dôvody, podľa sťažovateľa k zásahu do jeho základných práv a slobôd došlo aj uznesením najvyššieho súdu z 9. októbra 2013.

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo uznesením krajského súdu z 13. novembra 2012, ako aj uznesením najvyššieho súdu z 9. októbra 2013 porušené, tieto zruší a vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie a zaviazá krajský súd uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ v predmetnej veci namietal porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu z 13. novembra 2012 a uznesením najvyššieho súdu z 9. októbra 2013. K namietanému porušeniu uvedených práv malo dôjsť tým, že:

- uznesenie krajského súdu z 13. novembra 2012 nie je riadne odôvodnené, je založené na odkazoch na všeobecné pojmy a nedáva odpovede na základné otázky predmetu konania, krajský súd sa v ňom nevysporiadal s otázkami podstatnými pre rozhodnutie, predovšetkým v ňom absentuje odôvodnenie vo vzťahu k druhu a výške uloženého trestu a nie sú v ňom ani riadne vyhodnotené v konaní vykonané dôkazy, najmä tie, ktoré svedčia v prospech sťažovateľa, z obsahu uvedeného uznesenia nevyplýva ani konkrétna zákonná povinnosť, ktorej porušenia sa mal sťažovateľ dopustiť, hoci k jej špecifikácii malo dôjsť aj poukazom na konkrétne ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu a celý proces dokazovania v tomto uznesení bol nedostatočne zhodnotený,
- v rámci uznesenia najvyššieho súdu z 9. októbra 2013 najvyšší súd nesprávne ústavne neakceptovateľným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Trestného poriadku a jeho právne názory sú z ústavného hľadiska neudržateľné.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu z 9. októbra 2013

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu alebo iného orgánu verejnej správy, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej správy bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu orgán verejnej správy vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať

rozhodnutie orgánu verejnej správy v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery orgánu verejnej správy môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Najvyšší súd v predmetnej veci rozhodoval o dovolaní podanom sťažovateľom proti uzneseniu krajského súdu z 13. novembra 2013. V rámci odôvodnenia uznesenia z 9. októbra 2013 najvyšší súd poukázal na príslušné ustanovenia Trestného poriadku, ktoré v danom prípade aplikoval. Osobitne sa následne v tomto rozhodnutí zameril na posúdenie jednotlivých námietok sťažovateľa uvedených v podanom dovolaní poukazujúcich na dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa týkajúcim sa porušenia jeho práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku spočívajúceho v nezabezpečení účasti jeho obhajcu na oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania v jeho veci najvyšší súd uviedol, že „... po preštudovaní spisového materiálu, zistil nasledovné: Ako vyplýva zo Záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu založenom na č. l. 228 a 229, preštudovanie vyšetrovacieho spisu sa uskutočnilo dňa 8. apríla 2011 na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Dunajskej Strede so záznamom (u každého jednotlivo), že obvinený M. B. a obhajca JUDr. Vladimír Lamačka, nebol prítomný, každý vyrozumený písomne, a lehota, v prípade skrátenia lehoty troch dní, nebola skrátená. K uvedenému záznamu sú pripojené doručky o prevzatí vyrozumenia o možnosti preštudovať spis, s podpisom a dátumom 1. marca 2011 tak obvineným M. B. v mieste bydliska B., ako i advokátom JUDr. Vladimírom Lamačkom v sídle Advokátskej kancelárie, Hlavné nám. č. 7, Nové Zámky.

Hore uvedené teda vylučuje tvrdenie obhajoby, že obhajca nebol riadne a včas upovedomený o možnosti preštudovať vyšetrovací spis. Obžaloba bola podaná na obvineného M. B. prokurátorom Okresnej prokuratúry Dunajská Streda až 19. apríla 2011.

Je pravdou, že odvolací krajský soud v písemnom odôvodnení napadnutého uznesenia nevenoval tomuto vytýkanému odvolaciemu dôvodu pozornosť, avšak samotná absencia písomného odôvodnenia nemá vplyv na tvrdenie, že malo byť výraznou mierou porušené právo obvineného B. na obhajobu tým, že nebol, spoločne so svojím obhajcom, včas oboznámený s výsledkami vyšetrovania. Zároveň, ak tým nie je naplnený odvolací, ale ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ...

Obvinený mal počas celého konania dostatočný priestor na vyjadrenie sa ku všetkým skutočnostiam, pričom zo spisu nebolo preukázané, že by mu bolo bránené, resp. odopreté vykonávať svoje práva.

Nakoľko obvineného zastupoval obhajca, ktorý taktiež využil právo vyjadriť sa k predmetu konania a dostatočným spôsobom obhajoval svojho klienta, argumentácia obvineného o zásadnom porušení práva na obhajobu je nedôvodná.“

Najvyšší súd k námietke sťažovateľa týkajúcej sa dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, absencia dôkazov v prospech sťažovateľa a vysporiadanie sa s nimi v rozhodnutí, nesprávne vyhodnotenie dôkazov, nepovolenie vykonať doplnenia dokazovania) v podstatnom uviedol:

„... v dovolaní obvinený v podstate poukazuje na výsledky a obsah dokazovania, na jednotlivé vykonané dôkazné prostriedky a obsah dôkazov, pričom polemizuje so závermi súdov, ktoré ho uznali vinným za spáchaný trestný čin. Dôvody, ktoré uvádza obvinený v podanom dovolaní sú zhodné s jeho odvolacími dôvodmi a najvyšší súd jednoznačne konštatuje, že týmito dôvodmi sa zaoberal, okrem okresného súdu, aj odvolací krajský súd, a preto v podrobnostiach na ne len poukazuje.

Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že v kritický deň obvinený jazdil na traktore, ku ktorému bol pripojený príves, ktorý nezodpovedal podmienkam prevádzky na cestných komunikáciách. Príves nebol vybavený smerovými, ani brzdoými svetlami a ani evidenčným číslom. Obvinený sa tesne pred odbočovaním doľava nepresvedčil, či už nie je predchádzaný iným účastníkom cestnej premávky. S odbočovacím manévrom vľavo začal obvinený v čase, keď bol predchádzaný motocyklistom, v dôsledku čoho došlo k zrážke oboch vozidiel, pri ktorej motocykel vrazil do ľavého zadného kolesa traktora. Následkom

tejto dopravnej nehody utrpel motocyklista zranenia, ktorým v ten istý deň v nemocnici podľahol.

Najvyšší súd sa pri svojom rozhodnutí plne stotožnil s názorom tak okresného, ako i krajského, súdu uvedeného v písomnom vyhotovení oboch rozhodnutí. K námietke obvineného že z odôvodnení rozhodnutí nevyplýva, akými úvahami sa súdy spravovali pri hodnotení všetkých dôkazov, je nutné uviesť, že odvolací Krajský súd v Trnave, prevzal závery okresného súdu, ktoré sú vyčerpávajúce. Dovolací Najvyšší súd Slovenskej republiky len dodáva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa...

Obsah trestného spisu neposkytuje žiaden podklad o tom, že by vyšetrovateľ v rámci prípravného konania a okresný, resp. krajský súd, pri vykonávaní úkonov súdneho konania postupovali v rozpore s príslušnými zákonnými ustanoveniami ako aj, že by vykonali relevantné dôkazy nezákonným spôsobom.

Napokon, obvineným napádaný skutkový stav veci tak, ako ho zistili a ustálili súdy nižšej inštancie, namietané spoluzavinenie motocyklistu a proklamovaná primárna zodpovednosť motocyklistu, sú dôvody stojace mimo zákonný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Z obsahu dovolania totiž vyplýva, že obvinený napáda skutkové zistenia súdov prvého a druhého stupňa. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, § 377 Tr. por., je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Podľa citovaného ustanovenia môže byť dovolacím dôvodom len skutočnosť, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

... Na základe vyššie uvedeného možno zhrnúť, že dovolaním nie je možné primárne napádať skutkové okolnosti prípadu a na základe toho vyvodzovať nesprávnu kvalifikáciu

skutku. Zákon v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. pripúšťa možnosť podania dovolania len v prípade, kedy na základe správne a úplne zisteného skutkového stavu veci bolo použité nesprávne právne posúdenie skutku alebo z dôvodu, že rozhodnutie bolo založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Dovolací dôvod ani podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda nie je daný.“

Podľa zistenia ústavného súdu sa najvyšší súd starostlivo zaoberal všetkými tvrdeniami sťažovateľa predloženými v rámci jeho dovolania, uviedol, akými úvahami sa pri ich hodnotení spravoval, a ustanovenia príslušných právnych predpisov, podľa ktorých zistený skutkový stav posúdil. Najvyšší súd rozhodol v predmetnej veci aj v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (nález sp. zn. I. ÚS 140/04 z 20. apríla 2005, uznesenie sp. zn. I. ÚS 64/97 z 8. októbra 1997, rozhodnutie z 8. júna 1976, Annuaire č. 22, Engel a ostatní c/Holandsko), podľa ktorej adekvátne obhajoba pred súdom nevyžaduje predvolanie a výsluch každého svedka, ktorého navrhla obhajoba, resp. princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia veci umožňuje sudcovi a súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia k takémuto rozhodnutiu vedú. V súlade so svojou ustálenou judikatúrou najvyšší súd prijal taktiež záver, podľa ktorého nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť pod dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku, ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech, t. j. ide o námietky založené na skutkových výhradách, a preto na takéto námietky dovolací súd nemohol prihliadať.

Samotná nespokojnosť sťažovateľa so závermi najvyššieho súdu uvedenými v jeho rozhodnutí nesvedčí o arbitrárnosti preskúmaného rozhodnutia, resp. o arbitrárnosti záverov v ňom vyslovených, a nemôže byť bez ďalšieho ani dôvodom na vyslovenie porušenia ním označených práv.

S ohľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že z predloženej sťažnosti ani z k nej pripojených napadnutých rozhodnutí nevyplýva nič, čo by svedčilo o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyvedených najvyšším súdom, a teda o porušení základného práva na súdnu ochranu sťažovateľa podľa čl. 46 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 dohovoru.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu z 13. novembra 2012

Ústavný súd preskúmal obsah odôvodnenia uznesenia krajského súdu z 13. novembra 2012, ako aj obsah rozsudku okresného súdu zo 16. januára 2012 v rozsahu, v ktorom na uvedené odôvodnenie odkazuje krajský súd.

Krajský súd v rámci odôvodnenia svojho uznesenia z 13. novembra 2012 v podstatnom uviedol:

„Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné. Okresný súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a vykonané dôkazy aj správne vyhodnotil. Obhajoba obžalovaného spočívala v tom, že pri odbočovaní bol v stálom pohybe a poškodený podľa neho musel ísť veľmi rýchlo, čo potvrdili aj svedkovia P. a O. a F. B., takže dopravnú nehodu on nezapríčinil. Vo veci vypočutí svedkovia I. P. a O. a F. B. potvrdili, že poškodený išiel na motocykli veľkou rýchlosťou. V tomto smere však treba poukázať na závery znalca z odboru cestnej dopravy, ktorý ustálil rýchlosť jazdy poškodeného v rozpätí od 82 do 92 km/hod, teda nešlo o neprimeranú rýchlosť. Obžalovaný však jazdil s privesom, ktorý nespĺňal technické požiadavky. Tento prives totiž nebol vybavený ukazovateľmi zmeny smeru jazdy, takže ak aj obžalovaný na traktore zapol

ukazovateľ zmeny smeru jazdy doľava, poškodený to cez prives nemohol vidieť. Z takto vykonaného dokazovania je teda zrejmé, že obžalovaný sa po ceste pohyboval s privesom, ktorý nebol vybavený ukazovateľmi zmeny smeru jazdy, brzdovými svetlami ani evidenčným číslom, čím ohrozoval ostatných účastníkov cestnej premávky, čo je porušením dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona v zmysle § 138 písm. h) Tr. zák. Vo vzťahu k výroku o vine možno ďalej poukázať na správne dôvody napadnutého rozsudku.

Súd I. stupňa rozhodol správne aj pokiaľ ide o druh a výmeru uloženého trestu. Správne zohľadnil všetky okolnosti rozhodujúce pri určení trestu, najmä osobu a následok konania obžalovaného. Na obžalovaného sa hľadí akoby doteraz nebol súdom trestaný. Následok jeho konania bol veľmi závažný vzhľadom na ťažké zranenia, ktoré utrpel poškodený. Odvolací súd je preto rovnakého názoru ako prvostupňový súd, že účel trestu splní aj podmienený trest odňatia slobody, takže na obžalovaného netreba pôsobiť výkonom trestu.

V súlade so zákonom bol obžalovanému uložený aj trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá každého druhu, pretože sa trestnej činnosti dopustil práve v súvislosti s touto činnosťou porušením povinností z nej vyplývajúcich a vzhľadom na vyššie uvedený následok jeho konania je aj výmera tohto trestu primeraná.“

Okresný súd v rámci odôvodnenia rozsudku zo 16. januára 2012 najprv stručne v podstatnom popísal skutočnosti zistené v rámci vykonaného dokazovania z výpovedí obžalovaného svedkov i zúčastnených osôb (súdnych znalcov), ako i listinných dôkazov v predmetnom konaní a následne vo vzťahu k naplneniu jednotlivých znakov skutkovej podstaty trestného činu, zo spáchania ktorého bol sťažovateľ odsúdený, uviedol:

„Poškodený v čase dopravnej nehody sedel na pohybujúcom sa motocykli, z ktorého po zrážke s traktorom spadol doľava na ľavú stranu tela a pravdepodobne došlo ešte k pretečeniu a posuvu jeho tela po vozovke.

Konanie poškodeného v čase smrti nebolo ovplyvnené alkoholom. Smrti poškodeného by bolo možné pravdepodobne zabrániť, resp. túto aspoň oddialil včasným rozpoznaním rozsahu úrazového stavu a poskytnutím okamžitej adekvátnej odbornej lekárskej pomoci.

Vzhľadom na takto vykonané dokazovanie, poukazujúc aj na pripojený listinný dôkazný materiál - zápisnica o obhliadke miesta dopravnej nehody, záznam dopravnej

nehody, fotodokumentácia, lekárske správy, predbežná pitevná správa - súd mal za preukázané, že obžalovaný M. B. inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženému podľa zákona, čím naplnil všetky zákonne znaky prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona.

Technika a spôsob jazdy obžalovaného v tomto prípade nebola správna. Použil k jazde prives, ktorý nezodpovedal podmienkam prevádzky na cestných komunikáciách. Prives nebol vybavený smerovými svetlami, ani brzdoými svetlami a ani evidenčným číslom.

Obžalovaný sa tesne pred odbočením doľava nepresvedčil, či už nie je predchádzaný iným účastníkom cestnej premávky. Zabrániť dopravnej nehode mohol v prvom rade obžalovaný, keby sa bezprostredne pred zmenou jazdy doľava, smerom na poľnú cestu bol presvedčil, či už nie je predchádzaný iným účastníkom cestnej premávky. Tým, že obžalovaný použil k jazde po pozemných komunikáciách prives, ktorý nezodpovedal podmienkam -prevádzky na pozemných komunikáciách, z uvedeného dôvodu si obžalovaný znemožnil včas a v dostatočnej vzdialenosti dať okoliu najavo svoj zámysel zmeny smeru jazdy.“

Vo vzťahu k druhu a výmere trestu okresný súd v rozsudku zo 16. januára 2012 uviedol: „Obžalovaný M. B. z miesta svojho trvalého bydliska je kladne hodnotený. Doteraz bol štyrikrát súdne trestaný, naposledy v roku 1984, kedy bol odsúdený podľa § 201 Trestného zákona pod sp. zn 1 T/412/1984 k nápravnému opatreniu po dobu 3 mesiace. 15 % z platu ako aj k trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na 13 mesiacov. Na obžalovaného sa však hľadá, ako keby nebol odsúdený.

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadol najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy a dospel k záveru, že na prevýchovu obžalovaného je možné dostatočne účinne vplývať čo i len uložením prevýchovneho trestu na slobode, preto mu za spáchanú trestnú činnosť uložil trest odňatia slobody v trvaní 2 roky, výkon ktorého trestu však mu podmiennečne uložil na primeranú skúšobnú dobu v trvaní 4 roky. Obžalovanému okrem

toho uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu taktiež na 4 roky.“

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že krajský súd rozhodol bez vykonania všetkých dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci samej, vykonané dôkazy nevyhodnotil v súlade so zákonom a ani odôvodnenie jeho rozsudku nie je dostatočné.

Ústavný súd dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu z 13. novembra 2012 možno považovať za dostatočné, a samotná skutočnosť, že sťažovateľ so závermi súdov zúčastnených na rozhodovaní v jeho veci nie je spokojný, nemôže byť dôvodom vyslovenia porušenia ním označených práv.

Sťažovateľ namietal, že súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci dostatočne nezhodnotili dôkazy svedčiace v jeho prospech, predovšetkým možné spoluzavinenie poškodeného motocyklistu na dopravnej nehode, pretože dvaja svedkovia vypočutí v konaní potvrdili, že tento jazdil neprimerane rýchlo. Krajský súd v tejto súvislosti svoj záver o vine sťažovateľa podľa ústavného súdu správne založil na záveroch súdneho znalca z odboru cestnej dopravy, v rámci ktorých uvedený znalec určil rýchlosť jazdy poškodeného a následne ju vyhodnotil ako primeranú a taktiež konštatoval nesplnenie zákonných povinností sťažovateľom.

Podľa sťažovateľa súdy zúčastnené na rozhodovaní v jeho veci nekonkretizovali dostatočne zákonnú povinnosť, ktorej porušenia sa mal dopustiť. Uvedené tvrdenie sťažovateľa podľa ústavného súdu nemožno považovať za pravdivé, keďže ako z obsahu rozsudku okresného súdu zo 16. januára 2012, tak aj z obsahu uznesenia krajského súdu z 13. novembra 2012 vyplýva jednoznačný záver, podľa ktorého sťažovateľ jazdil s prívesom, ktorý nespĺňal technické požiadavky [§ 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon č. 8/2009 Z. z.“)] a v dôsledku tejto skutočnosti si nemohol riadne splniť ani ďalšiu zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 19 v spojení s § 30 zákona č. 8/2009 Z. z. súvisiacu s realizovaním úkonov odbočovania (povinnosť dať znamenie o zmene smeru jazdy pred

odbočováním). Súdny zúčastnený na rozhodovaní v predmetnej veci tieto zákonné povinnosti sťažovateľa v odôvodnení svojich rozhodnutí riadne popisom konkretizovali a nedostatok odôvodnenia spočívajúci len v samotnej skutočnosti, že tieto povinnosti neboli súdmi zúčastnenými na rozhodovaní v predmetnej veci identifikované aj príslušnými ustanoveniami zákona, nemožno podľa ústavného súdu vyhodnotiť ako dôvod na vyslovenie zásahu do sťažovateľom označených práv. Podľa ústavného súdu súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci následne taktiež správne konštatovali, že porušením prvej z uvedených zákonných povinností došlo k porušeniu dôležitej povinnosti podľa § 138 písm. h) Trestného zákona sťažovateľom, pretože takýmto konaním ohrozoval ostatných účastníkov cestnej premávky, resp. v značnej miere zvyšoval nebezpečenstvo pre ľudský život a zdravie.

Konanie sťažovateľa bolo aj podľa názoru ústavného súdu súdmi zúčastnenými na rozhodovaní v predmetnej veci správne právne posúdené a za dostatočné možno podľa neho považovať aj odôvodnenie týkajúce sa druhu a výmery trestu sťažovateľa, v rámci ktorého tieto súdy poukázali na okolnosti, ktoré brali pri svojom rozhodovaní do úvahy.

K spôsobu odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom krajský súd podľa sťažovateľa odkázal na skutkové a právne závery okresného súdu, s ktorými sa stotožnil, považuje ústavný súd za potrebné poukázať na svoju predchádzajúcu judikatúru, v ktorej už vyslovil, že odôvodnenie súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno z hľadiska jeho preskúmateľnosti považovať za síce krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia (napr. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K tomuto rozhodnutiu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Milana Ľalíka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7 . mája 2014